

Sammanfattning

En arbetstagare, som har blivit avskedad och efter avskedandet varit sjukskriven, har yrkat ekonomiskt skadestånd för inkomstförlust utgörande mellanskillnaden mellan utebliven lön och den sjukersättning som han erhållit. Arbetsdomstolen finner att avskedandet skett utan laga grund och dömer ut allmänt skadestånd. Omständigheterna är emellertid inte sådana att arbetsgivaren bör åläggas skadeståndsansvar för inkomstförlusten.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2003-02-19
StockholmDom nr 16/03
Mål nr B 27/02

KLAGANDE OCH MOTPART

D.C. i MALMÖ

Ombud: advokaten Hans Lindell, Stortorget 9, 211 22 MALMÖ

MOTPART OCH KLAGANDE

J.W.T. Öresund AB i MALMÖ

Ombud: advokaten Anders Nordström, Box 5402, 114 84 STOCKHOLM

SAKEN

skadestånd på grund av avskedande

ÖVERKLAGAD DOM

Malmö tingsrätts, avd. 6, dom den 28 januari 2002 i mål nr T 1626-00

Tingsrättens dom, se bilaga.

D.C. har yrkat att Arbetsdomstolen, med ändring av tingsrättens dom, skall bifalla hans vid tingsrätten förda talan om ekonomiskt skadestånd för tiden till och med december 2001 genom att förplikta J.W.T. Öresund AB (bolaget) att till honom utge 730 918 kr 50 öre jämte ränta enligt 6 § räntelagen på de nettobelopp som anges i bilaga 1 till tingsrättens dom från den sista i respektive månad tills betalning sker samt förplikta bolaget att ersätta honom hans rättegångskostnader vid tingsrätten med belopp som där yrkats. Slutligen har D.C. yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Bolaget har yrkat att Arbetsdomstolen, med ändring av tingsrättens dom, helt skall ogilla D.C:s vid tingsrätten framställda yrkanden. Vidare har bolaget yrkat att Arbetsdomstolen med ändring av tingsrättens dom beträffande rättegångskostnaderna skall förplikta D.C. att ersätta bolaget dess vid tingsrätten framställa yrkanden om rättegångskostnader samt förplikta D.C. att ersätta bolaget dess rättegångskostnader i Arbetsdomstolen. Slutligen har bolaget yrkat att D.C., oavsett utgång i huvudsaken, skall förpliktas att ersätta bolaget dess kostnader vid inställelse till den vid tingsrätten inställda huvudförhandlingen den 8 oktober 2001.

Part har bestritt motparts ändringsyrkanden.

Målet har avgjorts efter huvudförhandling vid vilken D.C. på nytt har hörts under sanningsförsäkran. Vidare har vittnesförhör på nytt hållits med M.E., L.L., M.I. och M.L.. Vittnesförhören med J.N., M.G., M.W., M.C. och D.A. har förebringats genom uppspelning av tingsrättens bandupptagningar.

Parterna har åberopat i huvudsak samma skriftliga bevisning som vid tingsrätten.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i allt väsentligt detsamma som antecknats i tingsrättens dom med följande tillägg.

D.C.

Som tingsrätten funnit var hans arbetsinsatser i reklamkampanjen Working Woman ytterligt begränsade och utgjorde inte saklig grund för att skilja honom från anställningen. Bestämmelserna i anställningsavtalet om bisysslor och konkurrerande verksamhet fick inte något genomslag i praktiken, utan den policy som tidigare funnits vid bolaget tillämpades även efter ägarskiftet. Arbetet med Working Woman inkräktade aldrig på hans ordinarie arbetsuppgifter. Dessutom var hans arbetstid oreglerad. Han hade inte heller någon särskild förtroendeställning. – Bolaget har letat efter en anledning att kunna avskeda honom. Av ursprungliga sex punkter som lades till grund för avskedandet återstår nu endast en.

Tingsrättens bedömning att det inte föreligger något adekvat orsakssamband mellan avskedandet och hans sjukdomstillstånd är inte riktig. Genom läkaren M.I:s vittnesmål måste ett sådant samband anses ha blivit styrkt. M.I. har ansett sig kunna göra bedömningen att D.C. varit helt arbetsoförmögen på grund av avskedandet från och med tidpunkten för detsamma. D.C. saknade således sjukdomsinsikt eftersom han inte sökte någon läkare under tiden från avskedandet och fram till dess han sjukskrevs den 14 september 2000, utan felaktigt ansåg sig stå till arbetsmarknadens förfogande.

Bolaget

D.C. har varit betydligt mer aktiv och involverad i reklamkampanjen för Working Woman än han har velat medge. Han har i praktiken varit projektledare. Arbetet låg inom bolagets direkta verksamhetsområde, vilket innebär att han bedrivit med bolaget konkurrerande verksamhet under pågående anställning. Tingsrätten har också funnit att D.C. faktiskt brutit mot anställningsavtalet genom det arbete han nedlagt för Working Woman, även om brottet inte ansågs tillräckligt allvarligt för att motivera ett avskedande. Även ett engagemang av den omfattning som D.C. själv vitsordat utgör emellertid enligt bolagets mening ett tillräckligt allvarligt brott mot anställningsavtalet. Hans agerande måste ses mot den affärsmässiga grund som anställningsavtalet vilar på. Vid förvärvet av reklambyrån var det för bolaget en mycket viktig princip att de anställda inte fick utföra sidouppdrag eller bedriva konkurrerande verksamhet. Utförlig information lämnades om detta. D.C. och övriga delägare erhöll en hög köpeskillning, vilket måste beaktas vid bedömningen av vikten av att förbudet mot bisysslor och konkurrerande verksamhet efterlevdes. D.C. måste också efter ägarbytet, i egenskap av en av de tidigare delägarna, anses ha haft en förtroendeställning.

Tingsrätten har kommit till en riktig slutsats beträffande det ekonomiska skadeståndet. Det föreligger alltså inte någon adekvat kausalitet mellan D.C:s

sjukskrivning och avskedandet. De uppgifter som lämnats av D.C. i denna del är både motstridiga och svårförståeliga. Bolaget har nu inhämtat att det förutom de olika intyg och utlåtanden som redan getts in i målet också finns ett läkarintyg daterat den 4 maj 2001, utfärdat av M.I.. I detta påstås att D.C. blivit undersökt den 14 september 2000 och blivit sjukskriven till 75 procent. Den uppgiften stämmer inte med vad som påstods tid tingsrätten om tidpunkten för D.C:s första kontakt med M.I. som behandlande läkare. De motstridigheter som läkarintygen uppvisar, särskilt beträffande från vilken dag D.C. varit sjuk, och det tveksamma i att sjukskriva någon retroaktivt tretton månader utan att ha haft personen i fråga som patient, gör att M.I:s vittnesmål inte kan anses styrka det påstådda orsakssambandet.

Domskäl

Arbetsdomstolen finner i likhet med tingsrätten att utredningen i målet inte kan anses visa att D.C. har utfört arbete åt sin hustrus företag Working Woman i vidare omfattning än han själv vidgått.

D.C. har i enlighet med sitt anställningsavtal haft skyldighet att inhämta styrelsens tillstånd för att utföra arbetet åt Working Woman, vilket inte skett. Utredningen i Arbetsdomstolen ger dock inte domstolen anledning till annan slutsats än den tingsrätten kommit till, nämligen att det brott mot anställningsavtalet som D.C. gjort sig skyldig till inte varit av så allvarlig beskaffenhet att tillräckliga skäl för avskedande har förelegat. Inte heller kan saklig grund för uppsägning anses ha förelegat.

Arbetsdomstolen finner att bolaget bör utge allmänt skadestånd för det oriktiga avskedandet med det av tingsrätten bestämda beloppet. Tingsrättens domslut skall således fastställas i denna del.

Beträffande D.C:s yrkande om att bolaget bör utge ekonomiskt skadestånd med belopp utgörande mellanskillnaden mellan den uteblivna lönen från bolaget och den sjukersättning han erhållit gör Arbetsdomstolen följande bedömning.

En arbetstagare som är sjukskriven under tid då han eller hon borde ha erhållit lön från arbetsgivaren men inte erhållit sådan, t.ex. på grund av ett avskedande utan laga skäl, är i princip inte berättigad till ekonomiskt skadestånd för motsvarande tid. Han eller hon kan nämligen som regel inte anses stå till arbetsgivarens förfogande under den ifrågavarande perioden och arbetsgivaren har då inte behövt betala någon lön (se AD 1996 nr 125). För undantag från principen att ekonomiskt skadestånd inte skall utgå då arbetstagaren är sjukskriven bör enligt Arbetsdomstolens mening krävas starka skäl. Omständigheterna i samband med skiljandet från anställningen och sättet som det skett på kan t.ex. ha varit av sådant slag att det framstår som befogat att ålägga arbetsgivaren skadeståndsansvar för den ekonomiska förlust som sjukskrivningen kan ha medfört. Det kan emellertid inte anses tillräckligt att det rent allmänt föreligger ett samband mellan förhållandena på arbetsplatsen och arbetstagarens sjukskrivning. Eftersom det i fall som dessa ofta är fråga om sjukskrivning på grund av psykiska eller psykosomatiska besvär ligger

det i sakens natur att det också måste ställas stora krav på den utredning som skall styrka orsakssambandet mellan arbetsgivarens handlande och sjukdomen (jämför t.ex. AD 2000 nr 12, 2001 nr 14 och 2001 nr 41). Det kan här slutligen tilläggas att det normalt sett är genom det allmänna skadeståndet som arbetstagaren ersätts för en kränkning i form av en uppsägning utan saklig grund eller ett obefogat avskedande.

Frågan är då om omständigheterna i detta fall är sådana att det är motiverat att ålägga bolaget skadeståndsansvar för den inkomstförlust som D.C. yrkat ersättning för.

Utredningen i målet beträffande D.C:s läkarkontakter under tiden efter avskedandet är bristfällig. Av redovisningen i tingsrättens dom framgår att flera motstridiga uppgifter förekommer. Det saknas således redan i denna del underlag för några säkra slutsatser. Det får i vart fall anses klarlagt att D.C. inte kontaktade läkaren M.I. med anledning av sitt eget hälsotillstånd före den 14 september 2000 - möjligen skedde det första besöket först den 29 januari 2001. Det är oklart huruvida hans arbetsförmåga vid den tidpunkten var helt eller delvis nedsatt. Först den 17 april 2001 ansåg sig M.I., enligt vad han uppgett i förhöret med honom, kunna bedöma att D.C:s arbetsförmåga var helt nedsatt och det framstod då ”mer klart” för honom att det fanns en ”koppling” mellan avskedandet och arbetsförmågan. Han utfärdade därför ett nytt läkarintyg med retroaktiv hel sjukskrivning från och med den 15 oktober 1999, ett datum som rätteligen skulle ha varit den 15 december 1999. Enligt M.I. har D.C:s egna uppgifter om när olika händelser inträffade varit oklara, vilket lett till förekomsten av felaktiga tidsangivelser i läkarintygen. M.I. har vidare uppgett att han inte fäster särskilt stor vikt vid datum utan i stället ser till sjukdomsbilden. Det har också framkommit att han inte gått igenom D.C:s patientjournaler inför förhandlingen i Arbetsdomstolen. Något utdrag ur sådana har heller inte getts in i målet trots att de efterfrågats från bolagets sida.

Beträffande bakgrunden till D.C:s sjukskrivning föreligger uppgifter dels i läkarutlåtandet den 29 januari 2001, dels i ett utlåtande daterat den 10 december 2001. M.I. har också i förhöret med honom redogjort för sin uppfattning. Sammanfattningsvis har följande framkommit. Under hösten 1999 upplevde D.C. ”en serie omstörtande händelser”. Den uppfattning som M.I. fick av det som hade inträffat var att D.C., som hade sålt det framgångsrika företaget som han arbetat upp under många år, hade kommit i konflikt med bolagets nya ledning om hur företaget skulle ledas. Osämja hade uppstått, och därefter följde varsel och avskedande och D.C. blev stämd. När D.C., som arbetat hela sitt liv i reklambranschen men saknar formell utbildning, tvingades lämna sitt arbete förlorade han enligt M.I. sin identitet och hamnade i en livskris. Han sjukskrev honom under diagnosen utmattningsdepression.

Under förhöret i Arbetsdomstolen har M.I. också redogjort för de bidragande orsaker av mer privat natur som han inte ville gå in närmare på vid tingsrätten. Enligt hans uppfattning har dessa faktorer – de sedan längre tid tillbaka pågående problemen med framför allt ett av familjens barn – inte

orsakat D.C:s arbetsförmåga, utan det är avskedandet som varit orsaken. Det kan här tilläggas att D.C. själv i förhöret med honom i Arbetsdomstolen redogjort för dessa familjeproblem och tillagt att under hösten 1999 tillkom det förhållandet att hans hustru bestämde sig för att ta ut skilsmässa och att han på grund därav måste lämna deras gemensamma bostad.

Arbetsdomstolen saknar anledning att ifrågasätta den diagnos som M.I. ställt och den beskrivning av det psykiska hälsotillstånd som D.C. enligt intygen befunnit sig i. Arbetsdomstolen konstaterar också att D.C. på grundval av intygen erhållit ersättning från bl.a. försäkringskassan.

När det däremot gäller orsakssambandet mellan bolagets agerande och D.C:s arbetsförmåga kan M.I:s i efterhand gjorda bedömning inte utan vidare läggas till grund för att förhållandena rent objektivt sett varit sådana att det finns skäl att förplikta bolaget att betala ekonomiskt skadestånd på det sätt som nu yrkas. Som tidigare nämnts skall skadeståndsansvar i en situation som den aktuella, dvs. då arbetstagaren varit sjukskriven efter en uppsägning eller ett avskedande som saknat laga grund, endast undantagsvis åläggas arbetsgivaren. Det saknas i detta fall helt utredning om förhållandena från avskedandet och fram till det tillfälle då – enligt vad som framkommit av utredningen i målet – den första bedömningen gjordes av D.C:s hälsotillstånd efter avskedandet, nämligen någon gång under år 2001. Det är oklart om M.I. då, så långt i efterhand, har fått en korrekt bild av det inträffade. Av både M.I:s uppgifter och vad D.C. själv berättat har Arbetsdomstolen fått det intrycket att den kris som D.C. drabbats av kan ha sin grund redan i den konflikt som uppstod i relationen till bolagets nya ägare med bl.a. krav på återbetalning av köpeskillingen – en konflikt som ledde till att alla de tidigare delägarna utom D.C. efter uppgörelse med bolaget lämnade detsamma. Därtill kommer den uppenbarligen mycket problemfyllda situation som rådde i D.C:s familjeliv under den aktuella tiden.

Det som nu anförts gör att Arbetsdomstolen kommer till slutsatsen att omständigheterna i målet sammantagna inte är sådana att bolaget skall åläggas ersättningsskyldighet för den ekonomiska skada som D.C. yrkat ersättning för. Tingsrättens domslut skall således även i denna del fastställas.

Rättegångskostnader

Arbetsdomstolen gör samma bedömning som tingsrätten beträffande fördelningen av rättegångskostnaderna där. Domstolen gör inte heller någon annan bedömning av frågan om kostnaderna för bolagets inställelse till huvudförhandlingen den 8 oktober 2001.

Även i Arbetsdomstolen har parterna ömsom vunnit och ömsom förlorat och bör därför också här stå sina egna rättegångskostnader.

Domslut

1. Arbetsdomstolen fastställer tingsrättens domslut.

2. Vardera parten skall stå sina rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Ledamöter: Inga Åkerlund, Gudrun Persson Härneskog, Palle Landin, Mats Holmgren, Göran Söderlöf, Nils Lang och Margareta Zandén. Enhälligt.

Sekreterare: Karina Hellrup

Tingsrättens dom (ledamöter: Lennart Svensäter, Ole Riis och Karin Mårtensson)

YRKANDEN M.M:

D.C. har sedan många år tillsammans med ytterligare fem delägare arbetat med reklamproduktion i ett gemensamt ägt aktiebolag.

I mitten av 1990-talet inledde aktiebolaget ett samarbete med den internationella reklamkoncernen J.W.T.. Efter det att koncernen 1996 förvärvat 25% av aktierna blev bolaget genom avtal om aktieöverlåtelse den 27 maj 1998 ett helägt dotterbolag till J.W.T.-koncernen. Bolagets firma har sedermera ändrats till J.W.T. Öresund AB.

I samband med förvärvet avgick D.C. från aktiebolagets styrelse. Han fortsatte dock, liksom de övriga tidigare delägarna, att arbeta i aktiebolaget. Nya anställningsavtal slöts mellan aktiebolaget och envar av dem. För D.C:s del innebar detta bl.a. att han även fortsättningsvis skulle vara anställd som AD (Art Director). I anställningskontraktet, som undertecknades den 27 maj 1998, intogs uttryckliga regler om bl.a. arbetstagarens rätt att utföra arbete vid sidan av sin tjänst, tystnadsplikt, immateriella rättigheter samt konkurrensförbud under och efter anställningen.

Bolagets verksamhet hade gått med vinst under de år som föregick den slutliga aktieöverlåtelsen. 1999 blev det emellertid en betydande förlust. Med anledning därav fördes diskussioner om viss återbetalning av köpeskillingen för aktierna. Beträffande de fem övriga överlåtarna resulterade detta i förlikning, innebärande bl.a. att deras anställningar hos bolaget upphörde. D.C. slöt inte något sådant avtal.

Efter att bolaget i brev den 29 november 1999 underrättat D.C. om tilltänkt avsked och som skäl för detta angett att han i stor omfattning ägnat sig åt egen privat verksamhet och dessutom använt bolagets bensinkort för privata ändamål avskedades han den 10 december 1999 från sin anställning hos bolaget.

Under påståendet att varken giltig avskedsanledning eller saklig grund för uppsägning förelåg har D.C. yrkat förpliktande för bolaget att till honom utge *dels* ekonomiskt skadestånd med 730 918 kr 50 öre enligt sammanställningen i bilaga 1 (aktbil. 135) jämte ränta enligt 6 § räntelagen på respektive

månadsvis angivet nettobelopp från den siste i varje månad *dels* allmänt skadestånd med 250 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning i målet (den 16 mars 2000). Han har vidare förbehållit sig rätt att i senare rättegång kräva skadestånd för tiden efter 2001.

Bolaget har bestritt käromålet men vitsordat ränteyrkandena och de belopp som angetts i bilaga 1. Bolaget har gjort gällande att D.C. på sådant sätt brutit mot sina åligganden att giltig grund för avsked, och även saklig grund för uppsägning, förelegat. Bolaget har därvid, sedan tidigare i rättegången påstådda brott mot anställningsavtalet frånfallits, åberopat att D.C. i stor omfattning ägnat sig åt arbete för sin hustrus bolags – ”Working Woman” – räkning. Hans insatser har enligt bolaget bestått i att han, utan att underrätta eller begära tillstånd från arbetsgivaren och utan att arbetsgivaren tillförts någon ekonomisk kompensation för insatserna, medverkat vid framtagande och utformning av en omfattande reklamkampanj i Malmö, vilket material senare använts också i en reklamkampanj som Working Woman genomfört i Stockholm. Bolaget har angett att D.C. haft en särskild förtroendeställning samt framhållit att det anställningsavtal som den 27 maj 1998 undertecknats av bolaget och D.C. innehåller bl.a. följande klausuler.

3.1.3. the Appointee shall not without the written consent of the Board directly or indirectly engage or be interested in any other business save that he may (but without prejudice to subclause 3.1.2 above) be interested as a holder of not more than 1 % of any class of shares or debentures in any company whose shares are quoted on a recognized stock exchange.

3.2 The Appointee shall at all times keep the Board promptly and fully informed (in writing if so requested) of his conduct of the business or affairs of the Company and provide such explanations as the Board may require in connection therewith.

12.1.2 For so long as the Appointee is an employee of the Company and for a period of 12 months after ceasing to be an employee of the Company, he will not, whether on his own behalf or for other person, firm, company or activities or be involved in any capacity in the Territory with any person or company carrying out any business or activities in competition with the Company.

För det fall tingsrätten skulle finna grund för skadestånd föreligga har bolaget till stöd för sitt bestridande gjort gällande att D.C. i vart fall inte lidit någon skada när han varit helt sjukskriven sedan den 15 oktober 1999 och uppburit sjukersättning. Det saknas enligt bolagets uppfattning adekvat kausalitet mellan avskedandet och D.C:s sjukdom.

D.C. har förnekat att han skulle ha intagit någon särskild förtroendeställning i bolaget. Han har vidgått att han varit hustrun – E.C. – behjälplig med att ta fram reklamkampanjen för hennes företag men framhållit att hans insatser

varit ytterst begränsade. Han har anfört att hustrun engagerade andra yrkesmän och att hans bidrag i huvudsak endast bestod i att lämna synpunkter och vidarebefordra olika utkast. Tidsmässigt har det för hans del handlat om maximalt tio timmars arbete och hans engagemang har på intet sätt inverkat på hans arbete hos bolaget och har inte heller brutit mot den policy i bolaget som tillät icke kommersiella uppdrag för bl.a. släkt och vänner. Att han på detta sätt ställt sin kunskap och erfarenhet till en anhörigs förfogande kan enligt D.C. knappast innebära ett så allvarligt brott mot lojalitetsplikten att avskedsanledning eller ens saklig grund för uppsägning skulle kunna föreligga. Någon varning har aldrig utdelats. Mot bolagets invändning om att han inte lidit någon ekonomiskt skada har D.C. gjort gällande att hans sjukskrivning helt berodde på att han avskedades och det sätt på vilket detta skedde. Han har förklarat att han innan avskedandet aldrig varit sjuk samt att han i anslutning till avskedet plötsligt förlorade fotfästet och tappade sin förankring i verkligheten.

Bolaget har förklarat att D.C:s arbetsinsats för Working Woman sannolikt varit mer omfattande än den av honom angivna. Oavsett arbetsinsatsens omfattning har D.C. enligt anställningsavtalet och allmänna principer om lojalitet i anställningsförhållanden, varit förbjuden att bedriva konkurrerande verksamhet. Arbetet i Working Woman har inneburit sådan konkurrerande verksamhet eller i vart fall utgjort brott mot anställningsavtalets bestämmelser angående bisysslor. D.C:s agerande utgör enligt bolagets mening ett så allvarligt åsidosättande av hans skyldigheter att avskedsanledning föreligger.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader. Bolaget har därjämte yrkat förpliktande för D.C. att oavsett utgång i huvudsaken stå för de kostnader som var förenade med ett sammanträde för huvudförhandling den 8 oktober 2001. D.C. har motsatt sig ett sådant förordnande och har dessutom, för den händelse han förlorar målet, anfört att han haft skälig anledning att få tvisten prövad och begärt kvittning av kostnaderna enligt 5 kap 2 § lagen om rättegången i arbetstvister.

DOMSKÄL

Parterna har åberopat skriftlig bevisning. På respektive parts begäran har D.C. och bolagets VD J.N. hörts under sanningsförsäkran. Därjämte har vittnesförhör hållits med, på D.C:s begäran, AD:n M.G., copywrightern M.W., copywrightern L.L. och AD:n M.C. samt, på båda parter begäran, bolagets tidigare VM M.L., originalaren M.E., projektledaren D.A. och leg. läkaren M.I.

I målet är upplyst att den närmare organisationen av arbetet på en reklambyrå varierar från fall till fall men att arbetet oftast utförs som teamwork mellan en AD och andra personer, såsom en ”copywrighter” och en ”originalare”. AD:ns uppgift är ofta att göra skisser i samråd med kunden och han fungerar dessutom ofta som projektledare. Oftast står copywrightern för texten i materialet medan originalaren är den som gör slutmonteringar och andra praktiska åtgärder med materialet.

Förutom vad som antecknats ovan har D.C. i fråga om sin insats när det gäller Working Womans reklamkampanj uppgett följande. Han ville inte arbeta med hustruns företag och frågade därför andra personer om de ville bistå henne när Working Womans reklamkampanj skulle utformas. E.C. anlidade L.L., M.C. och M.E. för att utforma kampanjen. Hustrun frågade honom dock om olika saker som hade med kampanjen att göra och D.C. gav då råd och synpunkter. Ibland tittade de tillsammans på det material som höll på att utarbetas. Han vidarebefordrade också material till de personer som anlitats. Det material som återfunnits i den dator som D.C. förfogade över har inte lagts dit eller bearbetats av honom utan av andra personer som också haft tillgång till utrustningen. D.C. kan för övrigt inte hantera datorn och har aldrig använt den som arbetsredskap. D.C. var styrelsesuppleant i Working Woman men utförde inte något arbete i det företaget.

D.C:s uppgifter om sin oförmåga att hantera datorer vinner stöd av vad vittnena M.W., M.E. och M.C. berättat.

L.L., M.C. och M.E. har bekräftat D.C:s uppgifter om att de deltog i utformandet av Working Womans reklamkampanj. M.E., vilken som frilansare ibland utförde arbete för bolaget och i dess lokaler, har om sin insats angett att den väsentligen bestod av att sammanställa text och bild som tillhandahölls av E.C.. D.C:s insatser bestod enligt M.E. huvudsakligen av att de emellanåt växlade några ord om kampanjen och av att D.C. vidarebefordrade synpunkter och material mellan M.E. och E.C.. M.E. har kontor i sitt hem men var på bolaget i stort sett daligen och använde då i viss utsträckning även bolagets dator när han tog fram material åt Working Woman. Tillfrågad om den tid D.C. lagt ned på projektet har M.E. uppgett att tio timmar synes vara högt räknat. M.E. har också förklarat att arbetet med att ta fram Working Womans kampanj var av tämligen begränsad omfattning samt att han fakturerat Working Woman ”några tusenlappar” för arbetet. L.L., anställd hos reklamfirman Arbman, har förklarat att D.C. frågade honom om han ville göra ett litet arbete åt E.C:s företag samt att L. som ett extraknäck utformat text och även samtalat med främst D.C. angående reklamkampanjens utformning. M.C. har förklarat att han gjort ett par skisser åt Working Woman samt att det för hans del rörde sig om en bagatellartad historia om ett par timmars arbete, utfört som en gentjänst åt E.C., som han känt länge.

Utredningen ger sammanfattningsvis inte stöd för slutsats att D.C. utfört arbetsinsatser åt sin hustrus företag i vidare omfattning än han vidgått.

En arbetstagares lojalitetsplikt innebär allmänt att han bl.a. har att ägna hela sin arbetstid åt sina arbetsuppgifter hos arbetsgivaren och att han skall avhålla sig från arbete som innefattar konkurrens med arbetsgivarens verksamhet. Beträffande D.C. tillkommer att han i enlighet med anställningsavtalet den 27 maj 1998 iklätt sig bl.a. de förpliktelser som framgår av de ovan återgivna klausulerna. Utredningen ger däremot inte stöd för slutsats att D.C. efter aktieöverlåtelsen i maj 1998 skulle ha intagit någon sådan särskild förtroendeställning i bolaget som skulle kunna leda till en ytterligare skärpning av hans lojalitetsplikt.

Av utredningen framgår att arbetstagarna i bolaget redan tidigare haft en skyldighet att inhämta tillstånd för att få lov att utföra arbete åt annan. Regeln i 3.1.3 innebar dock en skärpning genom kravet på skriftlig form och i det att tillstånd tidigare kunnat ges inte bara av styrelsen utan också av bolagets VD. M.L. har i fråga om bolagets policy innan aktieöverlåtelsen 1998 förklarat att en arbetstagare alltid hade skyldighet att fråga innan han utförde arbete utanför bolaget men att tillstånd regelmässigt gavs om det gällde arbete för en ideell organisation, i fråga om små uppdrag åt en anhörig och om insatserna inte motsvarade mer än cirka 30 000 kr per år. Även M.W. har förklarat att man från bolagets sida under hans tid som anställd i bolaget godtog att de anställda utförde mindre omfattande arbete åt vänner, släktingar och idrottsföreningar utanför arbetstid. M.G., M.E. och L.L. har gett uttryck för att det allmänt i branschen anses legio att, vid sidan av tjänsten, hjälpa familj och vänner i mindre omfattning. J.N. och D.A. har i kontrast till de nämnda personerna förklarat att det efter T:s övertag 1998 var förbjudet för de anställda att ha något sidouppdrag utan tillstånd.

Utredningen i målet visar inte att bolaget genom praxis eller på annat sätt gett avkall på de skyldigheter som angetts i anställningsavtalet eller som följer av allmänt gällande regler om lojalitetsplikt. D.C. har således i enlighet med sitt anställningsavtal haft en skyldighet att inhämta styrelsens tillstånd för att utföra arbetet åt Working Woman. Tingsrätten konstaterar i detta sammanhang också att Working Woman är ett affärsdrivande företag och att D.C. inte skulle ha kunnat grunda någon rätt att utföra arbete åt detta företag heller på grundval de principer som tidigare synes ha gällt i bolaget när det gäller arbete åt ideella organisationer m.m.

D.C:s arbetsinsatser måste emellertid, sådana de framstår i målet, betecknas som ytterst begränsade. Utredningen i målet ger inte vid handen att dessa insatser skulle ha haft någon avgörande betydelse för reklamkampanjens utformning. Att en person som är specialist inom ett område fungerar som privat rådgivare eller samtalspartner vid tillkomsten av ett projekt som ligger inom detta område och som en nära anhörig är involverad i framstår enligt tingsrättens mening som förklarligt. Det förebringade materialet ger inte upphov till antagande att D.C. försökt dölja sitt engagemang eller på annat sätt visat förslagenhet mot bolaget. Till detta kommer att vittnesförhören med de tre personer som förklarat sig ha utformat reklamkampanjen utmynnat i uttalanden om att det var fråga om ett litet projekt utan nämnvärt ekonomiskt värde. Om någon verklig konkurrenssituation har det inte varit fråga. Av J.N:s och D.C:s utsagor kan dessutom dras slutsatsen att D.C. inte varit fullt sysselsatt i sitt arbete hos bolaget.

De begränsade insatser som D.C. i enlighet med vad som framkommit gjort för Working Woman har sammanfattningsvis inte haft någon menlig inverkan på bolagets verksamhet. Tingsrätten kommer mot den angivna bakgrunden till slutsatsen att D.C:s brott mot anställningsavtalet inte varit av så allvarlig beskaffenhet att tillräckliga skäl för avsked eller, mot bakgrund också av att varning inte meddelats, saklig grund för uppsägning skall anses ha förelegat.

Vad därefter gäller skyldighet för bolaget att utge ersättning för skada gör tingsrätten följande överväganden.

D.C. har uppgett att hans sjukskrivning berott på bolagets avskedande av honom. I målet har företets flera läkarintyg, samtliga utfärdade av M.I.. Ett Medicinskt underlag den 17 april 2001 anger att arbetsförmågan bedöms vara på grund av utmattningsdepression helt nedsatt under perioden den 15 oktober 1999 – den 31 december 2001. Uppställningen i bilaga 1 bygger på denna handling.

D.C. har mot en invändning från bolagets sida om att hans sjukskrivningsperiod inletts cirka två månader innan avskedandet och därför inte kan vara orsakad av denna rättshandling uppgett att intyget den 17 april 2001 rätteligen bort ange den 15 december 1999 som första sjukskrivningsdag. D.C:s uppgift har bekräftats under vittnesförhöret med M.I. Denne har vidare uppgett: Han har haft kontakt med E. och D.C. under de senaste åtta åren. M.I. fungerade inledningsvis som rådgivare angående deras söner och han har under åren haft ett flertal kontakter med familjen C. D.C. sökte honom i egenskap av patient för första gången i januari 2001 och beskrev då en komplicerad situation. D.C. mådde psykiskt dåligt. Eftersom han kände D.C. sedan tidigare ansåg han sig kunna sjukskriva honom retroaktivt och han utfärdade den 29 januari 2001 ett Medicinskt underlag, enligt vilket D.C:s arbetsförmåga bedömdes vara på grund av utmattningsdepression partiellt nedsatt till 25 % under perioden den 1 november 2000 – den 30 juni 2001. Orsaken till att arbetsförmågan angavs vara partiellt nedsatt var att D.C. själv ville utföra visst arbete och därför inte kunde varit helt sjukskriven. Det ligger ingen motsättning mot detta i det faktum att M.I. samma dag i ett Läkarutlåtande om hälsotillstånd, s.k. LUH, föreslagit att D.C. beviljades ett tvåårigt sjukbidrag motsvarande 100 %, eftersom ett hundra procentigt sjukbidrag innefattar rätt för patienten att arbetsträna. I april 2001 visade det sig emellertid att D.C. var i behov av hel sjukskrivning och M.I. ansåg sig ha sådan kännedom om D.C. att han kunde utfärda det ovan refererade intyget den 17 april 2001. D.C:s uppgifter var dock delvis oklara och sjukskrivningen kom därför att anges vara inledd den 15 oktober i stället för den 15 december 1999. M.I:s intyg bygger på iakttagelser under samtal med C. och på D.C:s uppgifter som även bekräftats av E.C.. Symptomen motsvarade vad som numera populärt brukar rubriceras som utbrändhet. – M.I. har under förhöret även rättat en i ett utlåtande den 10 december 2001 angiven uppgift om att D.C. aktualiserades hos honom som patient på senhösten 1999 efter att ha genomgått en serie omstörtande händelser. Tidsangivelsen skall enligt M.I. rätteligen vara januari 2001.

Enligt M.I:s mening kan D.C:s sjukdom ”direkt kausalt relateras” till avskedandet. Även orsaker av mera privat natur har enligt M.I:s bedömning bidragit till D.C:s sjukdom. M.I. har dock, under hänvisning till sin tystnadsplikt, förklarat sig var förhindrad att redogöra för vilka dessa andra orsaker är.

Att D.C. och M.I. på angett sätt förklarat att D.C:s sjukskrivning berott på bolagets avskedande av honom i december 1999 utgör enligt tingsrättens bedömning inte tillräcklig bevisning för att det finns ett adekvat orsakssam-

band mellan avskedandet och D.C:s sjukdom. Tingsrätten kommer därför till slutsatsen att D.C. inte förmått visa sig hittills ha lidit någon ekonomisk skada för vilken bolaget är ersättningsskyldigt. Hans begäran om ekonomiskt skadestånd skall därför lämnas utan bifall. Däremot skall han ha rätt att i framtiden återkomma med anspråk för tiden efter 2001.

Det allmänna skadestånd som bolaget skall förpliktas utge till D.C. bör enligt tingsrättens mening bestämmas till 100 000 kr jämte ränta.

Parterna har i huvudsaken ömsom vunnit och förlorat i sådan omfattning att vardera parten skäligen bör stå sina kostnader i målet.

Bolaget har angett att dess kostnader för inställelsen till huvudförhandling den 8 oktober 2001 uppgick till 25 900 kr och begärt att D.C. under alla förhållanden skall förpliktas ersätta de kostnaderna. Att den angivna förhandlingen inställdes kan emellertid enligt tingsrättens mening inte bedömas ha varit orsakat av sådan vårdslöshet eller försummelse från D.C:s sida som medför att förutsättningar för tillämpning av 18 kap 6 § rättegångsbalken bör anses föreligga. Bolagets begäran i denna del skall därför lämnas utan bifall.

DOMSLUT

1. J.W.T. Öresund AB skall som allmänt skadestånd till D.C. utge etthundratusen (100 000) kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 16 mars 2000 tills betalning sker.
2. D.C:s talan om ekonomiskt skadestånd för tiden t.o.m. december 2001 lämnas utan bifall.
3. D.C. har rätt att i senare rättegång föra talan om ekonomiskt skadestånd för tiden efter utgången av år 2001.
4. Vardera parten skall stå sina rättegångskostnader.

Ledamoten Ole Riis är skiljaktig och anför: Efter att det konstaterats att svarandebolaget har saknat saklig grund för såväl ett avskedande som en uppsägning av D.C. uppkommer frågan om det föreligger ett adekvat orsakssamband mellan C:s avskedande och det psykiska sjukdomstillståndet som C. lägger till grund för anspråket på ersättning för ekonomisk skada. C. har utvecklat att det psykiska sjukdomstillståndet föranlett hans sjukskrivning. Svarandebolaget har invänt att C:s sjukdomstillstånd inte beror på avskedandet.

Bevisbördan för ett eventuellt orsakssamband mellan avskedandet och C:s sjukdomstillstånd åvilar C. C. har för fullgörandet av bevisuppgiften beträffande orsakssambandet åberopat vittnesförhör med läkaren M.I., specialistkompetent inom barn- och vuxenpsykiatri. – Svarandebolaget har som motbevisning beträffande orsakssambandet åberopat olika handlingar utfärdade av M.I., nämligen dels utlåtande den 29 januari 2001 till försäkringskassan angående C:s hälsotillstånd (arbetsförmögen under 1½ år, 100 procent sjukbidrag föreslås), dels medicinskt underlag till försäkringskassan för bedömning av rätt till sjukpenning och rehabiliteringsåtgärder av den 29 januari 2001 (C. anges ha en arbetsförmåga på 25 procent under tiden från och med 1 november 2000 till och med 30 juni 2001), dels medicinskt underlag av den 17 april 2001 (C:s arbetsförmåga bedöms vara helt nedsatt för tiden från och med 15 oktober 1999 till och med 31 december 2001).

C. har – hört under sanningsförsäkran – berättat att han inte gjort mycket sedan avskedandet och att han sedan dess mått dåligt.

M.I. har som vittne berättat bland annat; att han har känt C – dels i egenskap av dennes föräldraskap till vårdbehövande barn, dels i C:s egenskap av patient hos honom – under sammanlagt åtta år, att han för första gången som vårdgivare för C. träffade C. under januari 2001, att C sökte honom som patient med anledning av att C. träffats av en personlig katastrof med därav följande förhöjd ångestnivå, vilken hade direkt relation till att C blivit avskedad, att det – oaktat att det förflutit tretton till fjorton månader mellan avskedandet och hans första sammanträffande med C – inte föreligger något hinder för att göra bedömningen, att det föreligger ett sådant orsakssamband, att hans bedömning av C. bygger på anamnesuppgifter inhämtade dels från C, dels från C:s hustru samt på C:s skick i undersökningssituationen, att C. enligt hans bedömning varit arbetsförmögen till 100 procent efter avskedandet samt att han med uttrycket ”senhösten 1999” avseende den första patientkontakten med C. (använt i ett utlåtande den 10 december 2001 till vederbörande rättsinstans avseende C) menar januari 2001.

Ett psykiskt sjukdomstillstånd kan enligt sin natur i de flesta fall inte – som somatiska sjukdomstillstånd – diagnostiseras genom diverse provtagningar och användning av diverse undersökningsapparatur utan en psykiatrisk diagnos bygger på den undersökande läkarens expertbedömning grundad på vetenskap och beprövad erfarenhet inom psykiatrin. I. har, som jag uppfattat honom, intagit den hållningen, att han objektivt dragit sina slutsatser på grundval av de källor och den undersökningsmetodik som används enligt vetenskap och beprövad erfarenhet inom psykiatrin. Apropå den inte till alla

delar föreliggande kongruensen mellan de av svarandebolaget åberopade och av I. utfärdade handlingarna avseende C. har I. enligt min uppfattning lämnat en plausibel förklaring till hans uppfattning – att C. är totalt arbetsförmögen efter avskedandet – fått ett delvis inkongruent uttryck i de av honom utfärdade handlingarna. I. har i sammanhanget, som jag ser det, brustit med hänsyn till kameral skicklighet i samband med utfärdandet av handlingar. Denna kamerala oskicklighet tillåter enligt min mening inte att man baklänges kan dra den slutsatsen, att hans skicklighet på det medicinska området kan ifrågasättas. I avsaknad av motbevisning från svaranden i form av utsa-
gor från medicinsk expertis har jag inget underlag för att ifrågasätta I:s – oreserverade – under ed framförda uppgifter och slutsatser. Genom I:s vittnesmål finner jag, att käranden styrkt ett adekvat orsakssamband mellan avskedandet och C:s sjukdomstillstånd. Den ekonomiska skadans värde är en mellan parterna ostridig omständighet. – Överröstad delar jag övriga ledamöters bedömning.

Bilaga 1

Malmö tingsrätt
Rotel 64

Mål t 1626/00

D.C. ./ L. T. AB

Specifikation på förlorad arbetsförtjänst

År	Månad	Brutto	Försäkringskassan	Skandia	Netto
1999	Dec	26 000,00	0,00	0,00	26 000,00
2000	Jan	50 741,00	0,00	- 6 663,50	44 077, 50
	Feb	50 741,00	0,00	-13 327,00	37 414,00
	Mar	50 741,00	0,00	-13 327,00	37 414,00
	Apr	50 741,00	0,00	-13 327,00	37 414,00
	Maj	50 741,00	0,00	-13 327,00	37 414,00
	Jun	50 741,00	0,00	-13 327,00	37 414,00
	Jul	50 741,00	0,00	-13 327,00	37 414,00
	Aug	50 741,00	0,00	-13 327,00	37 414,00
	Sep	50 741,00	0,00	-13 327,00	37 414,00
	Okt	50 741,00	0,00	-13 327,00	37 414,00
	Nov	50 741,00	-14 189,00	-13 327,00	23 225,00
	Dec	50 741,00	-14 189,00	-13 327,00	23 225,00
2001	Jan	50 741,00	-14 189,00	-13 394,00	23 158,00
	Feb	50 741,00	-14 189,00	-13 394,00	23 158,00
	Mar	50 741,00	-14 189,00	-13 394,00	23 158,00
	Apr	50 741,00	-14 189,00	-13 394,00	23 158,00
	Maj	50 741,00	-14 189,00	-13 394,00	23 158,00
	Jun	50 741,00	-14 222,00	-13 394,00	23 125,00
	Jul	50 741,00	-14 222,00	-13 394,00	23 125,00
	Aug	50 741,00	-14 222,00	-13 394,00	23 125,00
	Sep	50 741,00	-14 222,00	-13 394,00	23 125,00
	Okt	50 741,00	-14 222,00	-13 394,00	23 125,00
	Nov	50 741,00	-14 222,00	-13 394,00	23 125,00
	Dec	50 741,00	-14 222,00	-13 394,00	23 125,00

Summa

730 918,50